

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
anul ..... 20 cor.
anul ..... 10 cor.
anul ..... 5 cor.
anul ..... 2 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERȚIUNILE:
de la un nr. până la următorul număr
12 bani, a doua oară 12 bani, a treia
oară 5 n. de fiecare publicație.
Alte abonaamente, cât și inserții
se pot face și în alte locuri.
Telefon pentru oras și comitatens
scrierilor se înregistrează în se primar

Canal... beton... etc...

Und wem es just passiere,
Dem bricht das Herz in zwei.

... A fost odată, a fost un neam de
opsiți.

Și acel neam de oropsiți trăia într'o
în care se zicea că au drepturi cu
drepturi de a trăi după firea lor, de a
mări pe mai marii lor din trecut și de
regăti urmașilor lor viitorul, după a lor
pepere...

Așa era scris în lege, în legea acelei
Dar cum se împlinea scrisul legii?

— Ascultați ehoul zidurilor închisorilor
Seghedin și Vaș, — și afla-veți, că ve-
poveste a răutății oarbe se însirue ca
bele pe mătani, în dreapta socoată în-
tate cu jertfele și suferințele pentru
tale!...

Și a fost un bărbat oropsit, din oropsitul
m, care ridicat-a glasul pentru dreptate,
ad împlinirea drepturilor și pentru oropsiți.

Și lăcaș i-s'a gătit lui, în întunecimile
Dar lumina vie pogoritu-s'a asupra
în negurata încăpere; gând mare i-a cu-
s sufletul:

«Nu voi ajutorul prietenilor pentru tra-
meu de aci; ci vreau monument vădit
mai mare, mai senin și mai nenorocit
neamul meu:

Monument marelui erou Iancu!»

Și, răsunat-a ca tulnicul în codru, gla-
de aramă, eșit printre zăvoare și uși
cate.

Din câmpia țării, din fundul pământului
Bani, din lungul și lalul mândrei
a Ardealului, picura în arginți pietatea
tru cel apus, căldura inimii pentru cel
oare a fost, mândria pentru al nostru
nemuritor...

Și amuțiseră pentru o clipă patimile și
lăle între noi; desnădejdea cuprins-a pe
mași, căci nu e neam de rind acela care
are în sufletul său pentru cei-ce la ne-
re s'au ridicat din mijlocul său!

Nu te îndoi, inima mea, de viitorul
popului nostru neam!

Șbuciumatu-s'au opresorii.

Pierdutu-și-au cumpătul.

Chibzuit-au ce era cu putință să izvo-
că crieri înfierbântați...

Când — de odată:

«Evrice!»

— Coadă de topor!!...

Și mi-au țărît prin pușcarii, de acolo
ucezită zile de rîvnă și muncă, inimă cu-
suilete senine, fapturi de intrupată băr-

Și urmarea?

Ei!...

A fost încă numai coadă de topor...

...că aer chiar de coadă de paun, orbi-

toare prin «frumsețe», pentru oropsiți, —
ear legănată, aducând boare lină oropsitori-
lor cu fețele înfierbântate de orgie...

Și a trecut și asta.

Oprimat ești, nefericitul meu neam!
prinț'at tăi și prin vrăjmași!...

*

Și a trecut și asta.

Dar toporul aveă coadă!

Și seamă nu puteai să-ți dai, unde o
ieși, când va da odată buzna în «pădure»...

Căci iscoditu-s'au în numele «cinstei»
toate feliurile de obroace pentru adevăr,
toate spaimele pentru legea încăpută în ca-
drele farădelegii, toate nepriceputele bălăbă-
neli contra adevărului...

Și noi tacem și lacrimăm, atunci când
ni-se celește la capul conștiinței de neam,
că Eroul nostru a fost un tăciunar; și în
temnița ne-ar vâri, când am mărturisit că
idolul lor a fost un sperjur, ear opera lui
o crimă...

*

Dar, — să-I lăsăm pe toți să-I preamă-
rească pe al lor; cu cât ni-a mai ramas,
să-I proslăvim pe-al noștri!...

Dar...?

Coadă, coada de topor!

Pentru Iancu încă tot numai în inimile
noastre are loc monumentul!

Îl vom face însă loc strălucit și în su-
fletele urmașilor și strănepoților noștri!...

Pentru «fondul Iancu»?

... coadă de topor,...

«Canal și beton, etc.» — la palatul
școalei din Sibiu.

Und wem es just passiere...

*

A fost odată, a fost — un neam de
nenorociți... Sfinx.

Constituirea birourilor cor- purilor legiuitoare din România.

Camera României s'a constituit astfel: pre-
ședinte Gr. Triandafil, vicepreședinte; Toma
Cărnăreșcu, C. Cantacuzino-Pășcani și D.
S. Nenitescu, — ear Senatul a ales presi-
dent pe C. Boerescu, vicepreședinte pe N.
Economu, Dr. C. Istrati, Th. Văcărescu și
C. Ghica-Deleni.

Să ne organizăm!

— Articol primit d'afară. —

Din lupta, ce s'a încins în jurul ale-
gerilor din ast an, ne-am ales cu o expe-
riență mai mult. Ne-am convins, că fără or-
ganizarea recerută, și lupta cea mai dreaptă
o putem pierde. Și o parte mare din per-
derile din ast an, mai mult numai neorga-
nizării noastre se poate atribui.

De astă-dată nu voi nizu a dovedi
cu exemple însemnătatea practică a organi-
zării în luptă. Nu, pentru-că aceasta e un
lucru atât de elementar. În cât nu are de
loc lipsă de dovezi. Tot ce voi a zice e.
că nici cele mai neînsemnate afaceri nu vor

succede, dacă acelea nu se duc la îndepli-
nire pe baza unui plan bine precizat, bine
întocmit.

La alegerea de deputați dietali s'a con-
statat, că o parte mare dintre Români au
fost lăsați afară din lista alegătorilor. Alții
au fost induși defectuos. Ear alții s'au pre-
zentat la urnă, fără să fie primit vre-o în-
drumare din partea celor competenți.

Și nu e mirare, că poporul e atât de
neorientat în afaceri de natura aceasta, pen-
tru-că tot atât de neorientați sunt chiar și
aceia, cari sunt anume chemați a lumina și
instrua poporul în direcțiunea aceasta. Ei
înșiși sunt avizați, a primi înviațiunii din
partea altora. Lucrurile însă astfel numai
pot dăinui, dacă odată am intrat în luptă.
Trebue făcuți toți pașii de lipsă, spre a face
o organizare după toată forma.

Când fac amintire de organizare, nu în-
teleg organizarea de până aci, numai pe
papir. Doresc o organizare, care să funcțio-
neze pururea: în timp de pace, ca și în
timp de luptă. În timp de pace să pregă-
tească mijloacele de lipsă, să pregătească
întru toate pe alegători; ear în timp de luptă,
prin alegători bine pregătiți și disciplinați, să
duca lupta la izbândă.

Listele alegătorilor dietali se rectifică
din an în an. Cel angajați în fie-care co-
mună cu conducerea afacerilor electorale,
să se intereseze în tot anul de compunerea
și rectificarea listelor. Nu numai să se in-
tereseze, dar să iee și parte activă la com-
punerea lor, nizuind, ca să nu se omită
cine-va pe nedrept, ear numele celor induși
în listă, să nu fie indus defectuos. La vre-
mea sa să decopieze lista alegătorilor și să
însinue recurs contra scăderilor constatate.
Ear despre pașii întreprinși să raporteze
comitetului central comitatens.

Comitetul electoral din centru pururea
să stea în legătură cu cei dela periferie,
dându-le înviațiunii în toate direcțiunile. Să
facă pașii de lipsă pentru traducerea legii
electorale într'un stil popular și a o distri-
bui între popor pe lângă un preț bagatel,
eventual gratis. Și dacă împrejurările permit,
să se pună la cale tipărirea de cărți tot în
stil popular, prin cari să se facă cunoscut
poporului însemnătatea alegerilor dietale;
însemnătatea și chemarea deputaților peste
tot, și în special al deputaților Români.
Asemenea și însemnătatea și folosul alian-
ței noastre cu celelalte naționalități din pa-
trie. Atât în ce privește alegerile dietale.

În luptele noastre dela comitat, orga-
nizarea noastră încă lasă mult de dorit. Căci
nu un caz a fost, că am intrat în luptă ne-
pregătiți și neorientați. Acolo e și cazul cu
împărțirea cercurilor electorale. Actele trebue
cetite și studiate înainte de adunarea co-
mitatului. Căci numai pe lângă o cunoștință
deplină în-cauză, se poate purta lupta cu
succes.

Deci organizarea mai presus de toate!

I. G.

Românii din Camera Ungariei.

«*Arbeiterzeitung*» din Viena, publică următoarele, asupra deputaților români din Ungaria:

„Dintre candidații de naționalitate română cari au fost prezentați, în înțelegere cu hotărârea conferinței dela Arad a politicienilor Români din Ungaria, nouă au fost aleși deputați. Pentru moment, aceasta e, negreșit de o importanță secundară în comparație cu evenimentul de căpetenie al triumfului opoziției maghiare. Totuși e un fapt nou pentru parlamentul maghiar că grupul național e gata să ia parte de aci înainte la politica parlamentară a Ungariei cu un program unitar.

Românii burghezi din Ungaria au exercitat până acum tactica prostitoare de popor a pasivității și s'au ținut retrași de mișcarea electorală pentru-că, după cum spuneau ei, să nu sancționeze printr'o mișcare, constituția actuală a Ungariei și ideea statului unitar maghiar.

Generația mai tânără a rupt încetul cu încetul cu acest principiu și chiar în ultima perioadă legislativă a Ungariei un reprezentant al Românilor, Dr. Vlad, a făcut parte din parlamentul unguresc.

Acum, în afară de aceasta, au mai fost aleși și alți opt deputați români: printre noii aleși sunt de remarcat advocații Dr. Ioan Suciu, Dr. Stefan C. Popp și ziaristul Russu Șirianu ar poseda remarcabile calități oratorice și ar stăpâni perfect limba maghiară.

Faptul că cu toate șicanele și violențele autorităților maghiare, — în circumscripția Dobruța, de pildă, cinci localități locuite de Români, au fost împedecate cu forța de a participa la alegerea dlui Dr. Vlad, — au fost aleși totuși nouă deputați ai acestei naționalități, lasă să se întrevadă pentru viitor, fără îndoială, o mare pierdere de mandate pentru Unguri, dacă și Românii din Banat vor renunța la pasivitatea lor.

De altfel e de așteptat și o apropiere a acestor două triburi din momentul ce ambele părți vor putea să-și spună cuvântul.

CRIZA.

Criza continuă să neliniștească și să agite partidele maghiare. Lucru caracteristic: cei cari se frământă mai mult sunt învingătorii, opoziția aliată, până ce partidul liberal pare ori cu desăvârșire resemnat, ori că are semne și promisiuni că nu va fi înălțurat dela putere.

Hegedűs Sándor, fostul ministru, și scrie deja în «*Neue Freie Presse*» un articol în care spune că rezultatul audiențelor la M. Sa a fost, pentru opoziția aliată, *risipirea multor visuri*. Matadorii partidelor biruitoare s'au putut adică toți convinge, că afacerile nu se pot rezolva ori pune în toporiște așa cum se discută în cluburile politice ori la mesele din cafenea, ei lucrurile publice din Ungaria, în deosebi cele economice, sunt în strânsă legătură cu cele din Austria, și zadarnic ar vrea Ungurii, să facă într'un fel dacă Austriacii vor altfel!

Articolul a produs mare senzație și «*Egyetértés*» de ori îl reproduce ear la loc de frunte polemizează cu Hegedűs, ori mai bine: îl ceartă rau pe acesta pentru-că vrea să slăbească punctul de vedere maghiar și să încurageze pe Austriaci.

Organul 48-ist spune că opoziția nu va ceda, ci M. Sa trebuie să se plece în fața «*națiunii*».

Cabinet Wekerle.

Se susține, că comisiunea executivă a partidelor aliate n'ar face greutăți, — în schimbul unor concesii mai mult de valoare principială — unui cabinet Wekerle. Concesiunile acestea, de pildă în chestiunea armatei s'ar tranșa așa fel, că Dieta și Casa magnatilor, ar aduce un conclud, prin care s'ar enunța că dreptul terii cu privire la

realizarea pretenșiunilor sale în armată există și se recunoaște pe vecie. În schimbul acestor concesii, coaliția ar desarma deo-camdata.

Regele în Budapesta.

Precum s'anunță din Viena, cercurile competente nu știu nimic despre aceea, că Regele ar veni săptămâna aceasta la Budapesta. Nu e însă exclus, că venirea se va întâmpla săptămâna viitoare.

«*Pol. Ért.*» e informat, că Regele va sosi numai săptămâna viitoare la Budapesta.

Partidele

În cluburile politice domnește acum absolută liniște. S'apropie serbătoarea națională maghiară, 15 Martie și deputații s'au împrăștiat prin cercurile lor să serbeze cu alegătorii. Ungurii vor să serbeze anul acesta în mod deosebit «*idele lui Martie*».

Kossuth Ferencz a plecat ieri din capitală. În clubul Lloyd numai puțin deputați au fost ieri. Comitetul executiv al partidului liberal a ținut ședință, dar n'a adus nici o hotărâre meritorială.

Principii ungurești!

Sub titlul de mai sus «*Wiener Montags Zeitung*» (dela 6 Martie) scrie:

Ungaria devine nervoasă și intolerantă. — Presa opoziției, coalitate, care oare-când cunoștea numai «*Mântuirea Națiunii*», a găsit, că există și principii constituționale, pe care — Regele are datoria să le împlinească. Domnia-Lor așa de eu drag ar voi să fie: ministri!

Aici ne permitem o întrebare: „fost-a obstrucțiunea, legătura brachială a expresiunii voinții majorității legale în sensul constituționalismului doară?”

De oare-ce «*Națiunea*» — de facto 1/2 milion din 20 milioane — s'a afirmat pentru opozițiune, Regele ar avea datoria să aproabe principiile ei (opoziției) și să-și aleagă din șirurile ei cabinetul nou.

Ba nu, Regele n'are nici o datorie!

Nici legi sancționa, nici a denumi ministri! Dânsul toate acestea le poate, — dacă le vrea. Și cel-ce afirmă contrariul, acela este în constituția ungurească — dl conte Albert Apponyi — „un străin de distincție!”

Lăsat-a cumva opoziția «*vocea legală a națiunii*» să ajungă la vorbă!

N'a împedecat-o prin mijloace brachiale?

Regele n'are lipsă de așa ceva.

Dânsul numai se folosește de drepturile sale constituționale.

Sau doară este «*Voința națiunii*» pentru Regele «*lege supremă*»? Ba, numai bunăstarea ei. Pe aceasta se impart părerile. După tiradele celor nenumiți încă, am putea crede, că Ungaria ar fi o republică. Dar' nici dl Loubet nu s'a prea grăbit când avea să formeze un cabinet nou. Dar' «*coaliția*» zice: «*Regele să fie absolut, când ne face pe voia noastră*».

Adecă la acceptarea (primirea) programului ar da ceva Regele opoziției, ceea-ce din puterea sa deplină nu poate să deie!

Legătura economică între ambele state este un simplu contract pe termen. Nu așa *basa dreptului de stat*. Aici nu este abdicere pe termen, decât numai o *învoire a celor trei contraheți*: Coroana, Cislaitania și Transleitania. Ungaria voiește, ca un punct important din 1867, să se restrângă: Suveranitatea Coroanei referitor la armata comună.

Și dacă ar deveni fapt această restrângere, tot ar mai rămânea «*consensul Austriei*» — fără care ori și care înțelegere e *nelegală*.

Asta să și-o însemne domnil din Pesta!

Comanda germană există astăzi de *facto* — abstrăgând poate dela cuvântul «*Hier*» — aproape numai pentru ofițeri și numai în parte pentru subofițeri, dar' pentru feciori, ostași, de loc nu. Ostașimea își are *limba sa maternă*, limba regimentului, aceasta îl *însuflește* pe soldat în luptă, dar' nu «*limba maghiară de stat*». «*Națiunea*», (maghiară este de a se înțelege) care nu face decât a 6-a parte a popoarelor din Monarchie, și

în Ungaria proprie, cu toate *ordinațiunile chiale cele mai brutale* nu poate ajunge la ritare; voiește (națiunea maghiară) scurt și să *maghiarizeze* cu ajutorul limbii de c maghiară pe Nemți, pe Români, pe Slavi rile coroanei sfintului Stefan.

Aceluias scop are să servească și re «*votului*» nou «*liberal*» — care permite aceluși alegător să vină la urnă, care *posea de stat*».

«*Așadar 54% a populațiunii nemaghiare despoiați de drepturile lor!*»

«*Coroana știe cât valorează credința lor și cât a celorlalte popoare*».

„Constituționalism complet

Ugron Gábor, «*rabonbanul*» c zic încăpăținatului visionar al idealele maghiare, a prins și el condeul și în m ier al ziarului «*Pesti Napló*» sub titlul «*Constituționalism complet*» a scris un despre cunoscutele gravamene maghiare azi la ordinea zilei. Ca și în orator și în stil, acelaș șovinism viguros, ton pătimaș și arogant exprimă acele suri cari au alintat — cu micul inter de activitate economică: liferare de înființarea băncii secutască etc. — în viața rabonbanului.

Rabonbanul îi face scurt proces stăiit Sale: «*națiunea*» a hotărât, de tărzie să-i esecute hotărârea? Nu ma fi nici un scrupul cu privire la votul — zice rabonbanul. «*Maghiarii prin și-au rostit aproape unanim voința, e e decizatoare, căci alor e țara și «to acest pământ, înseamnă putere, lege, poezie și mărire*». Cu alte cuvinte tiunea despre «*constituționalismul c al rabonbanului este, că voința «ma de rassă» hotărăște și nu voința m țării*. Numai un lucru nu ne spune banul, ce rol le acordă celorlalti loc țării cari nu sunt «*maghiari prin Legea adevărat, le-a asigurat egală fi țire, dar' după teoria lui Ugron, ve nu numără, chiar când ea ar fi exp majorității țării*».

Și Majestatea Sa nu se face es rul acestor teorii... «*Constituționalism plet, cum le rezumă rabonbanul*».

Nebunie completă — cum le-am

DIN ROMANIA.

Populația României. După rezultatul recensământ din 1889, populația României era de 5.956.690 locuitori.

La 1 Ianuarie 1905, după calculele la serviciul statisticii generale din ministerele de interior, populația României a depășit de 6.400.000 locuitori.

În 1899 locuiau în România 467.300. Notăm principalele naționalități:

Austro-ungari 108.825, Bulgari 80.000, Germani 7733, Greci 20.163, Turci 23.750, etc. 298.560.

După religii, populația României se împarte astfel:

5.451.787 ortodoxi, 266.652 catolici, 149.967 catolici, 22.749 protestanți, 4.000 hametani, 5.787 armeni, 15.094 lipoveni și alte religii.

Acționarii Băncii Naționale a României s'a întrunit Joul, în adunarea generală și au luat la cunoștință darea de seama a administrării Băncii în anul 1904.

S'a aprobat în unanimitate și a fost discutată bilanțul și descărcarea conturilor administrațiunii sa pe anul 1904.

S'a procedat, apoi cu vot secret, la alegerea unui director și a unui censor.

Au fost realesi: ca director dl. C. Nacu și ca censor dl. C. Nacu.

† George Lazar.

Ne obișnuiserăm deja de mai multe săptămâni cu gândul că avem să-l pierdem, căci din toamnă o boală grea îl doborâse, — și totuși stăm uimiți și cutremurați în fața cereștilor hotărâri care ear ni-au răpit nouă un prieten, ear cauzei poporului un luptător devotat. . .

George Lazar, avocat în Arad, s'a desevtrșit adevărat Luni după amiază din viață. După o agonie lungă, în cursul căreia avușese însă momente senine și rar un muritor și-a dat mai bine seamă de trecerea din viața asta a — umbrelor, rar caz ca cineva să fie mai împăcat cu gândul morții. El însuși dispusese tot: ce și cum să se facă.

Moare când familia sa și neamul s'ar fi putut aștepta mai ales să-i fi sprigin. Anii câți i-a trăit însă, i-a împlinit bine. Și-a iubit neamul cu adevărată patimă și în ultimele trei decenii n'a fost mișcare națională, fie politică, fie culturală, la care să nu fi participat, nu colectă în care să nu figureze între cei mai darnici.

Noi, cari l'am cunoscut mai de aproape l'am admirat îndeosebi în ultimele lupte bisericesti (din Diecesa Aradului). Ce perspective nu i-s'au deschis, ce ademeniri nu i-au dat asalt, dar el a rămas ca granitul de tare în convingerile sale și prin atitudinea și vutul său a contribuit ca diecesa noastră să-si poată găsi calea spre bine și mântuire. O amicitie veche, din copilărie, l'a legat de Mangra și de scumpul episcop L. I. Pap, și în toate împrejurările a rămas fidel amicilor săi.

Temperamentul îl era combativ, în principiu nu cunoștea negocierii, ci intrasiguranța-l caracteriza.

Așa bolnav cum era, chiar înainte de asta cu două luni, când cu pregătirile de luptă electorală, el se interesa așa de mult de afacerile naționale, încât scrisese directorului nostru o epistolă în care îl da înviațiuni privitoare la situație.

La fondarea ziarului nostru a luat viue parte, după cum n'a lipsit dela nici o acțiune unde vorba a fost de cauză publică.

Deplângem moartea bunului Român, ear familiei sale greu încercate transmitem sincere regrete.

Războiul ruso-japonez.

Fuga armatei ruse. Continuarea războiului. — Perderile Rușilor. Perderile Japonezilor.

Perderile Rușilor sunt enorme. Armata, ce în fugă își caută scăparea, se teme, că va fi împresurată. La Tienling probabil vom avea lupte nouă, o catastrofă în ediție mai groaznică poate să ajungă armata rusă. Și la toate acestea curtea țarului crede, că Kuropatkin va fi înlocuit cu un nou comandant, care va mai avea o nouă armată. Despre pace nici vorbă nu poate fi. Războiul va fi continuat și va mai dura, după-cum se vede, încă multă vreme. Numai o revoluție internă îl poate pune mai curând capăt.

— 13 Martie n.

Londra. Corespondentul Agenției Reuters anunță din Fusun, cartierul general al lui Kuroki cu dată de 10 l. c. următoarele:

Generalul Kuropatkin a știut să țină pe japonezi departe de calea ferată. Retragerea de lângă Saho s'a făcut în cea mai bună ordine. Colinele din partea nordică

a riului le-a permis Rușilor să se retragă neconturbată. Acum, când întreagă armata rusă e spre nord dela Hunho, să pare, că Kuropatkin a prevenit pericolul unei împresurări. El și-a scăpat toate tunurile și caarele aripei stânge. Aproape toate trupele japoneze, ce au venit dinspre Saho, au trecut eri peste Punho. Frontul rus l-au spart Japonezii în depărtare de zece mile dela Mucden spre est. Armata japoneză din centru în parte înaintează spre nordost. Singurul drum de retragere e o livadă cam de șeaze mile între calea ferată și drumul de țară.

Nouă luptă.

Tokio. Prigonirea armatei Ruse Japonesei o continuă cu bărbăție. Se crede, că la Tielin va fi o nouă luptă. Japonezii sunt deja acolo. Rușii sunt osteniți și în disordine. Au puține alimente și muniție și mai puțină.

Tienling. Trupele rusești se apropie de pozițiile dela Tielin. Japonezii înaintează spre nord dela Mucden în coloane.

Perderile Rușilor.

Tokio. Generalul Oyama zice, că numărul prinzilor Ruși e trei-zece de mii, perderile Japonezilor se urcă la patru-zece de mii.

Tokio. Mareșalul Oyama anunță cu data de 12: Rușii au lăsat 25,000 morți. Prada, cea am făcut-o. e: două-zece steaguri, cam 60 de tunuri, 60.000 de puști, 150 care cu muniție, 200.000 obuze, 25 milioane pașoane, spot articole de trai, nutreț, caț, curuțe cu hărți, haine, pâne, cărbuni etc.

Armașii lui Kuropatkin.

Paris. Din Petersburg s'a depeșat mai multor tot, că generalul Kuropatkin a rugat telegrafice pe țar, să-l concedieze din post, fiind-că și trupește și sufletește e epuizat. Generalul Suhomlinov, învățcelul lui Dragomirov, s'a declarat gata a primi comanda trupelor din Manciuria cu condiția, ca marele duce Nicolae Nicolaevici să fie comandant suprem.

Războiul va mai dura.

Petersburg. Sâmbătă în Tarskote Selo s'a ținut o consfătuire militară, la care toți marii duci au fost pe lângă continuarea războiului. Consiliul de războiu a decis, că marele duce Nicolae Nicolaevici va lua comanda dela Kuropatkin. Zece corpuri de armată vor fi mobilizate.

Paris. Amiralul Dubanov, reprezentantul Rusiei în afacerea dela Hull, a răspuns unui colaborator al lui Echo de Paris, că Rușii jară considerare vor continua războiul. După el Japonezii în câte-va luni vor fi cu totulul tot eșotați și Dubanov e convins, că peste câte-va luni Japonezii vor cere pace. O armată nouă se va înjgheba, care va putea cu succes lupta contra Japonezilor. Mai întâi trebuie să nvingem și apoi putem vorbi de pace.

Londra. Se știe, că Kuropatkin a fost prins în apropiere de Tienling împreună cu generalul Ivanov și cu corpul vânătorilor din Siberia ostică.

Londra. Din Mucden capătă «Daily Express» informațiunea, că Rușii pun vina înfrângerii în spatele lui Kaulbars. Kuropatkin îi încredințase două corpuri de armată, ca să împedecă manevrele de împresurare ale Japonezilor. Decel el a avut mai multe trupe, decât Japonezii, dar n'a luat nici o inițiativă, prin ceea-ce a cauzat nimicirea și peirea armatei lui Linevici, pe când Zerpisky cu 2 divizii a ținut în loc pe Ocu vreme foarte îndelungată și și-a cauzat foarte mari per-

deri. Zerpisky le-a cauzat cele mai mari pierderi Rușilor. *Rennenkampf a fost bătut, fiind că în loc să capete în 7, a primit numai în 8 porunca de retragere a lui Kuropatkin.* Cu o zi înainte de primirea poruncii sta foarte bine, dar în 8 se năpustiră asupra lui de-odată trei divizii japoneze. Afară de aceasta Cazacii s'au dovedit nepufincioși în ținut muntos.

Chinezii.

Tiencin. Direcția căilor ferate chineze anunță, că comunicația de pe linia Incau-Coabane-Sinmintin se va sista pe timp nedeterminat. Se zice, că dispoziția aceasta s'a luat la dorința Japonezilor.

Primejdia unor nouă corpuri de armată.

Petersburg. Corespondentul de pe câmpul de război a lui «Novaja Vremja» depeșază, că armata rusă e în stare critică. Biruința Japonezilor e a se atribui perfectiei artileriei a lor. E mare teamă, că alte două corpuri de armată vor fi prinse. Kuropatkin e deja în Carbin.

Londra. Daily Mail primește din Niucivang depeșă, ce urmează:

Armata lui Nogi a tăiat calea armatei lui Bilderling la Tienling și a strâmtorat-o împingând-o spre nord. În chipul acesta retragerea trupelor rusești a devenit mai critică. Căci spre nord dela Tienling e o a patra armată japoneză, care vrea să ajungă pe câmpul de luptă. După o încercare desperată câte-va părți din armata rusă s'au putut retrage de-a lungul căii ferate.

Armata lui Miszenko lângă Tienling s'a ciocnit cu cavaleria japoneză. După o luptă crâncenă însuși Miszenko a fost prins și în Niucivang și toate sălțile sunt pline de răniți. În locu așezărilor sunt vapoare cu bandage și alimente. Pe răniți li transportă Japonezii pe corăbit. Trupele rezervelor ruse au suferit foarte mari pierderi, fiind-că erau pe șes și au fost espuse obuselor bateriilor japoneze. Nici șanțuri, nici alte fortificații de câmp n'au scutit pe Ruși de gloanțele Japonezilor.

Paris. Lui Echo de Paris i-se scrie din Petersburg:

Cerculile militare refușă ori-ce deslușire. Dispoziția e lugubră. Dela Carbin n'a sosit nici o veste. Se crede și speră că armata a doua nu mai e în pericol.

Materialul de artilerie a fost transportat spre nord dela Tienling încă înainte de retragerea Rușilor.

Dela Asociațiune.

Concurs. În conformitate cu dispozițiunile Normativului general pentru administrarea fondurilor și fundațiilor. «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» se publică concurs pentru «premiul Andreiu Mureșanu» de K 300.

La concurs se va admite ori-ce lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria în decursul anului 1904, fie ea din sfera literaturii frumoase sau artistice fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 Maiu a. c. la biroul «Asociațiunii» în Sibiu 5 (cinci) exemplare ale lucrării lor. Decernerea premiului se va face în ședința plenară a Secțiunilor științifice adunarea generală a «Asociațiunii» din anul curent.

Din ședința Comitetului central al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» ținută în Sibiu la 9 Martie în 1905.

Iosif Sterca Șuluțu,

Ioan I. Lăpădatu,
secretar II.

Feller Elsa-Fluid

e lătit peste întreaga lume. — E un leac de casă fără păreche premiat la o mulțime de expozițiuni, vindecă iute și sigur oboșala, durerea de cap și de dinți, durerea de ochi și înferbințelile, vindecă sgârșii, tusa, durerea de piept și de închieturi, durerea de grumaz, e foarte bun contra ameteții și insomniei etc. — 12 sticle mici sau 6 sticle duble le trimite franco pentru 5 cor. farmacistul Jenő V. Feller, Stubica Centrale 182. (cott. Zágráb).

INSERTIUNI și RECLAME.

Un candidat de avocat

la momentan aplicare în cancelaria sub-
scrișului. Cu ofertul să mi-să comunice și
condițiile.

Dr. Aug. Straitariu
advocat.

(Hátszeg) Hațeg [com. Hunedoare]

Igaz Sándor

ciacornicar și giuvaergeriu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

și argint caieat cumpăra p. prețul
mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Primul

și singurul institut de
specialitate p. spălarea
și curățirea rufelor

al lui
Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.
Nr. Telefonului 184.

Cele mai cu sic uniforme și articole
pentru uniforme în prețurile cele mai mo-
derate pregătește:

Braun János și Soțul

353 croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.

Strada Szalacz și Kölesey 6.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)
(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giu-
vaere, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform
cursului de zi.

Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articole de optică.

Reparări de oroloage.

464 Prețuri culante.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu prețete nime într-o chestiune atât de gîngășă
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul
local, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu
deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslu-

șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă țineres
la cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răs-
puns. După încheierea curei, au la see scrisorile se ard
reșe espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special
al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curată sângele bolnav, nervii i se întăresc,
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda sa proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifiliu-
lui, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femeie e sală
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
însoși dr. Palócz dela 10 ore în. a. până la amiază.

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Compactor român în Arad.

Subscrișul imi iau voe a aduce la
cunoștința onor. public român, că reîntors
din străinătate m'am stabilit în Arad, str.
Weitzer János Nr. 7, unde mi am des-
chis un

Atelier de compactorie modernă,

arangiata cu mașinele cele mai nouă și mai
perfectionate, sunt în plăcuta poziție a e-
fectui ori ce lucrări atingătoare de această
branșă dela cele mai simple până la cele
mai fine legături de lux. Asemenea pentru
legături protocoale p. cancelarie, cărți bise-
ricești, cărți de rugăciuni pentru prea o-
norații domni preoți, în tomuri singura-
tice ori în partit de ori-ce mărime, pe
lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt
și ieftin.

În speranță, că onor. public român
imi va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distinsă stimă

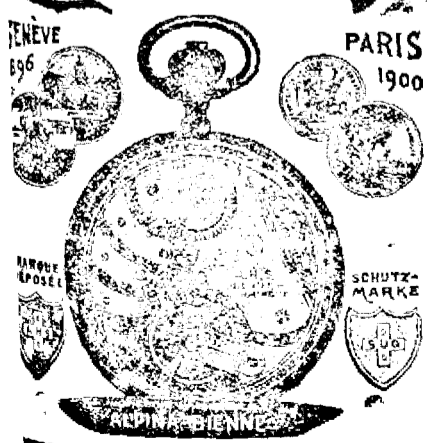
Iustin Ardelean,
compactor.

HEGEDŰS JÓZSEF

ciacornicar ARAD. juvaelier

Piața Boros Béni și colțul străzii Nádor.

Chronomètre Alpina

Cel mai
ESCELENT
ciacornic
al veacului.

Union
Horlogère
BIENNE-GÈNEVE.

Cadoul de Grăciun și Anul nou.
Prețurile cele mai ieftine.

Prăvălia de monumente a lui Iosif Menrath

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că din 1 Fe-
bruarie a. c. am luat prăvălia de monumente a lui Men-
rath și văd. Frank și voi conduce-o deacum sub firma:

MENRÁTH IOSIF

Deoarece ce mi-a succes a-mi ține muncitorii cari lu-
crau la aceasta firmă dela înființarea ei și săvârșit tot-
deauna lucru punctual și bun ast-fel sunt în poziția că și
deacum voi pute corăspunde comandelor cu cari mă ono-
rează on. public. — Va rog dar a mă onora cu comande
și a-mi da ocașie să vă conving despre activitatea mea
conștiințioasă și promptă.

Cu stimă:

Iosif Menrath

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Să pǎrtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisole și paraplee — construcțit propriit.

NASSAN R.

562

Arad, Szabadság-tér 19.

Parisole, paraplee, corturi de gradină, paraplee de gală, corturi pentru ingineri, umbrele pentru copii, umbrele elegante se pot alege. — Reparaturi se efeptuesc în aceeași zi.

— Să sprijinim industria dela noi! —

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (lângă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (lângă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabil în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, beuturi din țeară și streine, ceauri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. public il asigur despre serviciu punctual și solid

Cu deosebită stimă

Friedmann Lajos

Comande din provincă se eșecută prompt.

520

Arad, Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl).

Atențiune la firma!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vînd pentru prețurile cele mai culante tot felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumător, săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și copii, gîmăntane de școală și piață, mășae și batiste alte multe lucruri alese pe care nu le înșirăm aci.

Cu deosebită stimă:

450

Rosemberg József

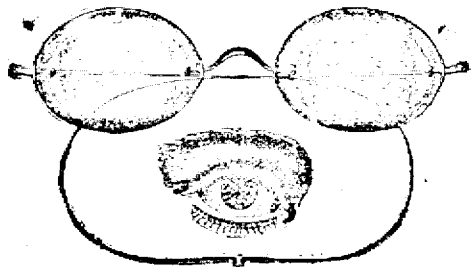
BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

e Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole a lui G. Rodenstock din München

Fără vreme!

Sticlă de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără vreme!

Lipsiți cu totul împărăștierea neplăcută deasă a ramet sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea forței vizuale.

567

Singurul reprezentant în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant de articole optice. Colțul Străzii Ioan Weitzer.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. publicului bărbaților, că mi-au sosit:

postavurile cele mai noue de primăvară și vară

așa zicând toate fabricate ungare, engleze, franțuzești

Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea mai bună eșecție răspund, drept aceea rog p. t. publicul local și din provincie, să-mi dea sprijinul său.

KARPELESZ ZSIGIMOND

croitor-bărbătesc.

558

Deák Feren z-utca 32.

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștina pe onoratul public, că pe bulevardul Principele Josif (József főherczag ut) Nr. 1

Am aranjat un atelier electrical de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de eștine:

1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil)

1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor)

3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând visitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

478

fotograf

CREMA

MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșța de pe nas și de pe mîni. Mijloc mai bun pentru obraji și mîni aspre nu există.

⊗ Efect instantaneu. ⊗

Pretul 1 cor.

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.